

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19P/201/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715210450
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Korbašová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2016:5715210450.4

Rozhodnutie

Okresný súd Martin sudcom JUDr. Miroslavou Korbašovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: V. O., D.. XX.XX.XXXX, T. O., D.. XX.XX.XXXX a M. O., D.. XX.XX.XXXX, t.č. umiestnené v W. W. Z.. M., so sídlom X.. M. XXX, H., zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka L. Ž., D.. XX.XX.XXXX, bytom O., t.č. Š. XX/X, O. a otec M. O., D.. XX.XX.XXXX, bytom Š. XX/X, O. v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu práv a povinností, takto

r o z h o d o l i :

Návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností v celom rozsahu zamieťa.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 24.07.2015 bol na tunajšom súde podaný návrh, v ktorom sa otec domáhal, aby súd zveril maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletých po 50 eur mesačne na každé z nich. Súčasťou návrhu bol aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Uviedol, že matka maloletých detí dňa 02.07.2015 opustila maloleté deti a nechala ich u neho s tým, že na druhý deň sa vráti. Ona však neprišla. Od tej doby sa o maloleté deti stará on. Matka neprispela žiadnymi finančnými prostriedkami. On býva spolu so svojou matkou v 2 izbovom byte. Maloleté deti boli zverené matke, ale matka nezabezpečovala adekvátnu starostlivosť o ne. Deti boli niekoľkokrát umiestnené v krízovom zariadení. Maloleté deti majú zdravotné problémy a matka nezabezpečovala starostlivosť o ne ani po zdravotnej stránke. Nad maloletými deťmi je aj nariadené výchovné opatrenie formou súdneho dohľadu. Matka nie vždy spolupracovala aj s pracovníčkami úradu. Matka vedie kočovný spôsob života, maloleté deti bývali vo viacerých podnájdoch. Pre neplatenie nájmu boli nútení znovu sa odsťahovať. Deti s matkou nemali nikdy vytvorené rodinné zázemie. Aktuálne je matka bez strechy nad hlavou, pretože z posledného nájmu ju znova vystaňovali pre neplatenie. Maloleté deti sú u neho a matku prichýlil jej aktuálny priateľ, ktorý má 19 rokov. Ako si matka našla nového priateľa, prestala sa o deti zaujímať. Začala v nadmernej miere požívať alkoholické nápoje. Starostlivosť o maloleté deti ponechávala na svojho staršieho syna. On sa o deti postarať vie, vie variť aj prať. Aj v minulosti niekoľkokrát zabezpečoval starostlivosť o ne, keď matka odišla za prácou do zahraničia a bola preč aj niekoľko mesiacov.

2. Uznesením č.k. 19P/201/2015-9 zo dňa 27.07.2015 súd ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin. Uznesením č.k. 19P/201/2015-16 zo dňa 25.08.2015 súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti otca.

4. Pojednávanie nariadeného v tejto veci sa rodičia maloletého nezúčastnili, svoju neprítomnosť neospravedlnili. Súd v zmysle § 31 CMP pojednával v ich neprítomnosti.

5. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinami tvoriacimi súdny spis - uznesením Okresného súdu Martin č.k. 20P/52/2016-21 dňa 30.3.2016, rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 20P/52/2016-63 zo dňa 27.09.2016, neodkladným opatrením Okresného súdu Martin č.k. 23P/31/2016 zo dňa 26.09.2016 a zistil nasledovný skutkový stav.

6. Kolízny opatrovník uviedol, že maloleté deti boli neodkladným opatrením sp. zn. 23P/31/2016 zo dňa 26.9.2016 umiestnené do detského domova H.. Zároveň bolo začaté konanie vo veci umiestnenia maloletých detí do ústavnej starostlivosti. Rodičia o maloleté deti záujem prejavujú, avšak problém je v tom, že nedokázali zabezpečiť špecifické potreby maloletých detí. Každé z týchto detí má zhoršený zdravotný stav a toto rodičia nedokážu pokrývať.

7. Na základe Uznesenia Okresného súdu Martin č.k. 20P/52/2016-21 dňa 30.3.2016 a následne Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 20P/52/2016-63 zo dňa 27.09.2016, ktorý v čase rozhodovania súdu ešte nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, bolo nad maloletými deťmi nariadené na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky výchovné opatrenie vo forme pobytu v W. W. Z. M., H., M. XXX najdlhšie na šesť mesiacov od 30.3.2016. Pojednávania sa zúčastnili rodičia maloletých detí, a z rozhodnutia vyplýva, že opätovne žijú v spoločnej domácnosti. V odôvodnení rozsudku sa konštatuje, že uloženie bolo potrebné vzhľadom na problémy v rodine, keď matka a otec maloletých detí svojím konaním a prístupom ohrozovali ich vývin najmä tým, že nemali zabezpečené trvalejšie bývanie, ani dostatočný príjem, ale najmä zanedbávali zdravotnú starostlivosť a nebola zabezpečená pravidelná školská dochádzka. Maloleté deti aj v roku 2012 na základe predbežného opatrenia v rámci konania o nariadenie ústavnej starostlivosti boli umiestnené v Krízovom stredisku U. v Č., ktorý návrh súd nakoniec zamietol, ústavnú starostlivosť nenariadil, len dohľad nad ich výchovou. V podstate v čase rozhodovania výchovné opatrenie končilo a preto bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo zabezpečené ponechanie maloletých v domove, matka by mala ísť pracovať ako opatrovateľka do Nemecka a rodičia stále nemajú zabezpečené primerané bývanie. Čo je dôležité, pre deti boli zabezpečené potrebné odborné zdravotné vyšetrenia vrátane psychologického, čo bolo rodičmi zanedbané a je zabezpečené ich pravidelná dochádzka do školy, naučili sa pravidelne na vyučovanie pripravovať, zapájať sa do mimoškolských aktivít, čo zabezpečuje podnety k rozvíjaniu ich osobností.

8. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 23P/31/2016 zo dňa 26.09.2016 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd uložil povinnosť Detskému domovu Z.. M. odovzdať maloleté deti opätovne do starostlivosti Detského domova Z.. M.. Kolízny opatrovník ako navrhovateľ v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že maloleté deti boli prijaté do Detského domova Z.. M. dňa 30.3.2016 na základe predbežného opatrenia, ktorým bolo uložené výchovné opatrenie. Orgán SPODaSK počas výkonu výchovného opatrenia spolupracuje s rodičmi maloletých detí aj s Detským domovom v H.. Od umiestnenia maloletých detí do zariadenia sa však rodinné pomery (v pozitívnom smere) nezmenili. Matka býva spolu s otcom maloletých detí v domácnosti starej matky detí. Otec detí pracuje len príležitostne, nakoľko majú byť voči nemu vedené viaceré exekúcie. Matka pracovala krátkodobo v mesiaci máj, jún a podľa jej vyjadrenia by mala ísť pracovať do zahraničia, čo sa doteraz nestalo. Stará matka sa pri osobnom pohovore vyjadrila, že súhlasí s pobytom maloletých detí v jej domácnosti len počas letných prázdnin, nie však dlhodobo. Z výsledkov odbornej diagnostiky maloletých detí v podstate vyplýva, že majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, ktoré rodičia v súčasnosti celkom zjavne nie sú spôsobilí zabezpečiť. Rodičia nie sú schopní dlhodobo zabezpečiť maloletým deťom základné životné potreby, napriek tomu, že boli využité viaceré opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodina sa nedokázala zmobilizovať. Nie je pritom predpoklad, že sa situácia v rodine zlepší.

9. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

10. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

11. Podľa § 24 ods. 3 a 4 ZR, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje

právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

12. Podľa § 25 ods. 1, 2, 4 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

13. Podľa § 62 ZR

- ods. 1, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
- ods. 2, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
- ods. 3, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.
- ods. 4, pri určení rozsahu vyživ. povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, pri skúmaní schopností, možností a maj. pomerov povinného rodiča súd prihliadne aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
- ods. 5, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 63 ods. 3 ZR, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

15. Podľa § 75 odsek 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

17. Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Vzhľadom na vyššie uvedený zistený skutkový stav, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Od podania návrhu na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a vydania predbežného opatrenia, ktorým maloleté deti boli zverené dočasne do jeho osobnej starostlivosti sa situácia zmenila. V tom čase rodičia maloletých detí v spoločnej domácnosti nežili, matka opustila deti a zanechala ich v starostlivosti otca. Ako vyplýva z návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní sp. zn. 23P/31/2016, rodičia maloletých detí opäť žijú spoločne v domácnosti starej matky maloletých detí. Na základe uvedeného je súd toho názoru, že nie sú splnené zákonné predpoklady na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, nakoľko rodičia maloletých detí aktuálne žijú spoločne. Navyiac maloleté

deti boli na základe Uznesenia Okresného súdu Martin č.k. 20P/52/2016-21 dňa 30.3.2016 zverené predbežným opatrením a následne Rozsudkom 20P/52/2016-63 dňa 27.9.2016 do Detského domova Z.. M., so sídlom X.. M. XXX, H., a to na výkon výchovného opatrenia v zariadení odbornej diagnostiky podľa § 37 ods. 3 písm. a) ZR. Aktuálne sú maloleté deti na základe neodkladného opatrenia sp. zn. 23P/31/2016 zo dňa 26.09.2016 umiestnené aj naďalej v Detskom domove Z.. M.. Neodkladné opatrenie 23P/31/2016 bolo vydávané za účelom zabezpečenia kontinuity výchovného opatrenia a predpokladanej ústavnej starostlivosti u maloletých detí. Napriek tomu, že rodičia prejavujú záujem o maloleté deti, čo potvrdil kolízny opatrovník vo svojej výpovedi na pojednávaní, otec (ako aj matka) nie je schopný pokrývať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby maloletých detí. Otec nemá vytvorené ani adekvátne bytové podmienky, keďže býva u starej matky maloletých detí, ktorá uviedla, že súhlasí iba s občasným (počas prázdnin), nie dlhodobým pobytom maloletých detí v jej domácnosti. Z uvedených dôvodov súd návrh otca v celom rozsahu zamietol.

19. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko zákon neustanovuje inak.

21. Po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a daní právneho poučenia kolízny opatrovník vzdal práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Martin, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie urobil.

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.